

sandt i Kristiania handlede efter Instruks fra Ministeriet, da han bad om Sommerorlov i Forsommeren 1921 — en Gesandt kan jo ikke faa Ferie uden efter Tilladelse fra sit Ministerium —, og jeg tvivler heller ikke om, at Gesandten, inden han bad om Orlov, havde meddelt, at han havde haft en Samtale med den norske Udenrigsminister, hvori denne havde taget Forbehold med Hensyn til det østgrønlandske Spørgsmaal i Anledning af Bekendtgørelsen af 10. Maj 1921. Men det, der kan bebrejdes, og som har givet Anledning til Kritik, er, at Ministeriet lod Maaneder hengaa, efter at der var taget Forbehold fra den norske Regerings Side i denne Sag, at den i Henhold til Bekendtgørelsen af 10. Maj udstedte Meddelelse for søfarende om, at Besejling af Østgrønland kun var tilladt for danske Skibe, og at derfor hele Striden blussede op i Oktober 1921. Det er det, der kan bebrejdes, og den Bebrejdelse gælder ikke Gesandten, men hans overordnede her i Landet.

Til den højtærede Statsminister vil jeg gerne sige, at det nytter ikke, at han gentager Gang efter Gang, at om Danmarks Højhedsret er der ingen Grund til at diskutere og ingen Grund til at søge en Retsafgørelse, for den er der ingen Tvivl om. Forholdet er nemlig simpelt hen dette, at i det Øjeblik den danske Regering godkender denne Overenskomst, sanktionerer den dermed stiltiende, at den anden Part i Overenskomsten gaar ud fra Forudsætningen om, at denne Overenskomst gør Østgrønland til Ingenmandsland, og den sanktionerer, at den anden Part udtrykkelig officielt har erklæret, at den efter Vedtagelsen vil handle, som om det er Ingenmandsland. Det sanktioneres stiltiende af den danske Regering og i den danske Rigsdag, af dem, der vedtager Overenskomsten, og derved er det, den danske Højhedsret gøres problematisk, selv om Traktaten samtidig er vedtaget med en formel Hævdelse af, at Højhedsretten er uanfægtet. Men naar man accepterer, at Overenskomsten vedtages paa et saadant Grundlag, stilles Højhedsretten i Virkeligheden i anden Række; saa er Højhedsretten ikke det principale, men bliver noget sekundært. Og den højtærede Statsminister kan, saa meget han vil, trække paa Skuldrene af Kravet om at faa Sagen henvist til international Afgørelse, det Krav er ikke urimeligt. For det springende Punkt i denne Sag er og bliver det Faktum, at Norge, den norske Regering, nægter at vedstaa sin Anerken-

delse af Danmarks Suverænetet over Østgrønland. Det er det springende Punkt i Sagen, og det er det, den danske Regering ser bort fra og prøver paa at komme udenom, og som den forrige Regering prøvede paa at komme udenom ved at ville skrinlægge, hemmeligholde Protokolltilførslerne, saa den danske Offentlighed ikke fik Oplysning om, paa hvilket Grundlag Norge vedtog denne Overenskomst. Men det er og bliver ikke desto mindre det springende Punkt i denne Sag, og derfor kunde jeg meget vel tænke mig, at Eftertiden ikke vilde finde det ganske urimeligt, at der i det danske Folketing stilledes Forslag om, at dette Spørgsmaal om Suveræneteten søgtes afgjort ved den internationale Domstol, før Overenskomsten blev vedtaget. Jeg kunde tænke mig, at man vilde finde det mindre urimeligt, at et saadant Forslag blev fremsat i den danske Rigsdag, end man vilde finde det urimeligt, at det blev nedstemt af 122 Medlemmer af Folketinget. Jeg tror nemlig ikke, at disse 122 Mand er et fuldgyldigt Udtryk for den danske Folkeopinion om denne Sag, og jeg tror, at jeg er i Overensstemmelse ikke blot med den juridiske Sagkundskab, og det har jo vist sig officielt, at baade Professor Axel Møller og Professor Knud Berlin ganske har sluttet sig til mit Synspunkt i denne Sag, at altsaa det var det vigtigste at faa dette Spørgsmaal afgjort, men jeg tror ogsaa at være i Overensstemmelse med den officielle grønlandske Sagkundskab her i Danmark og med Flerparten af den indfødte eskimoiske Befolkning paa Grønland. Ved at vedtage denne Overenskomst handles der hensynsløst imod den grønlandske Befolkning, hensynsløst imod den grønlandske Sagkundskab og hensynsløst imod den danske Befolkning og den danske offentlige Mening. Der er derfor for mit Vedkommende ingen som helst Tvivl om, hvorledes jeg skal stille mig ved Afstemningen om denne Sag.¹

Jeg ved, at Venstres Ordfører under de hemmelige, private Møder, vi havde før Valgene nede i Kælderetagen, gjorde gældende, at det, der var det afgørende i denne Sag, var uanfægtet, Højhedsretten var der ingen Grund til at gaa til den internationale Domstol med, og dette motiverede Hr. J. C. Christensen paa denne mageløse Maade: Hvad skulde vi dog gaa til international Domstol for, vi skal jo dog ikke have Krig med Norge! Det skulde altsaa være et Udtryk for en chauvinistisk Tankegang og en nationalistisk Følemaade, at man ønskede dette Spørgsmaal afgjort